

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Οι ασυμβίβαστοι»

Ο ασυμβίβαστος είναι μια πραγματικότητα του καιρού μας, γιατί δεν είναι ο ένας, ο μοναδικός και ο μοναχικός, καθώς άλλοτε, είναι πια οι πολλοί και ιδίως αυτοί οι νέοι που έρχονται με κραυγές και συχνά με απειλητικές χειρονομίες να μας **επιπλήξουν** για όσα έχουμε πράξει, για όσα έχουμε διασώσει και να μας στερήσουν το δικαίωμα της παρουσίας, αν το μπορέσουν.

Όταν μιλούμε για τους ασυμβίβαστους, έχουμε κυριότατα στο νου μας αυτούς τους νέους ανθρώπους. Το ασταμάτητο «όχι» τους. Έγραψα κάπου αλλού, και το πιστεύω πάντα, πως η Ιστορία προχωρεί με το «όχι», δεν προχωρεί με το «ναι». Με το «ναι» αποτελματώνεται. Το «όχι» μπορεί και να έχει ατομική προέλευση, να είναι η εξέγερση ενός προσώπου, μια αυτόβουλη ενέργεια. Το «ναι» σπανιότατα είναι η ολόψυχη και φωτισμένη συγκατάθεση. Στις περισσότερες περιπτώσεις προέρχεται από **ραθυμία**, ατολμία, αδιαφορία, ή έλλειψη εσωτερικής ανησυχίας. Το «ναι» πληρώνεται - και πλουσιοπάροχα κάποτε. Το «όχι» πληρώνει - και αδρότατα κάποτε.

Και, φυσικά, αυτή τη στιγμή δεν πρόκειται για το «όχι» του αντιρρησία, του αρνητικού τύπου, που είναι απαράγωγος από φυσικού του και πολεμάει κι απαρνιέται τα πάντα για να μπορέσει αυτόνομα να υπάρξει, όπως συχνά συμβαίνει στην ανέλιξη της πνευματικής ζωής, όπου στέρφοι και πικρόχολοι και κακόπιστοι προσπαθούν να πλάσουν ένα ατομικό πεπρωμένο με την αδιάκοπη άρνηση, καθώς τα σκυλιά που γαβγίζουν και γρούζουν, γιατί δεν έχουν άλλο τρόπο να δηλώσουν την ύπαρξή τους. Ο λόγος είναι για το φωτισμένο, συλλογισμένο, σταθερό, αμετακίνητο «όχι», για μια απόφαση ψυχής και πνεύματος.

Η κραυγή των σύγχρονων ασυμβίβαστων, τουλάχιστον των περισσότερων - γιατί καμιά γενίκευση δεν είναι σωστή - είναι μια αυθόρμητη κίνηση, που δεν έχει προφτάσει να συλλογιστεί τον εαυτό της. Και τούτο είναι η αδυναμία της. Τα «άγουρα χρόνια» είναι όλο φλόγα. **Άλλωστε**, εμείς οι πρεσβύτεροι αυτή τη φλόγα τη θεωρούμε προνόμιο και τη μακαρίζουμε. Και η φλόγα δε φωτίζει μονάχα, πυρπολεί κιόλας και κατακαίει και **μεταμορφώνει** σε στάχτη.[...]

Οι ασυμβίβαστοι «ασεβούν» και προς την παράδοση. Την υποβάλλουν σ' εξαντλητική ανάκριση, για να την αναγκάσουν να ομολογήσει την κενότητά της, όπου, φυσικά, συμβαίνει να είναι κενή. Κι επειδή οι καιροί μας είναι σκληροί, η αντιπαραδοσιακή επιδρομή παίρνει τη μορφή καταϊγίδας, που τρομάζει τους απλοϊκούς και εξουθενώνει τους ανυποψίαστους χρησιμοθηρικούς. Αυτή η αντιπαραδοσιακή επιδρομή μοιάζει με διάρρηξη σε καλά

ασφαλισμένο χρηματοκιβώτιο. Η επίδραση, επομένως, των ασυμβίβαστων, ακόμη κι όταν δεν είναι φανερή, είναι φυσικό να έχει υποβάλει την παράδοση σε σκληρότατη δοκιμασία.

I.M. Παναγιωτόπουλου, Οι σκληροί καιροί, εκδόσεις των Φίλων. (Απόσπασμα σε διασκευή)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A.1. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (100 - 120 λέξεις).

Μονάδες 25

B.1. Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο 80-100 λέξεων το παρακάτω απόσπασμα της δεύτερης παραγράφου: «**η Ιστορία προχωρεί με το “όχι”, δεν προχωρεί με το “ναι”**».

Μονάδες 10

B.2.α. Να βρείτε δύο τρόπους ανάπτυξης της τρίτης παραγράφου (Και, φυσικά, ... πνεύματος).

(Μονάδες 4)

β. Να βρείτε τα δομικά μέρη της τελευταίας παραγράφου.

(Μονάδες 3)

Μονάδες 7

B.3.α. Να βρείτε στο κείμενο που σας δόθηκε πέντε παραδείγματα μεταφορικής χρήσης της γλώσσας.

(Μονάδες 5)

β. Στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου (Όταν μιλούμε... αδρότατα κάποτε) ο συγγραφέας χρησιμοποιεί το πρώτο πληθυντικό, το πρώτο ενικό και το τρίτο ενικό πρόσωπο. Να αιτιολογήσετε τη χρήση του καθενός από αυτά τα πρόσωπα.

(Μονάδες 3)

Μονάδες 8

B.4.α. Να δώσετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: **μοναδικός, επιπλήξουν, ραθυμία, άλλωστε, μεταμορφώνει.**

(Μονάδες 5)

β. Να δώσετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: απαρνιέται, συχνά, ατομικό, αδυναμία, κενή.

(Μονάδες 5)

Μονάδες 10

Γ.1. 1) Ποια είναι, κατά τη γνώμη σας, τα αίτια της νεανικής αμφισβήτησης; 2) Πιστεύετε ότι οι απόψεις του συγγραφέα για το ασυμβίβαστο πνεύμα των νέων επαληθεύονται στην εποχή μας; Να αναπτύξετε τις απόψεις σας σχετικά με τα παραπάνω ερωτήματα σε ένα άρθρο που θα δημοσιευθεί στην εφημερίδα του σχολείου σας. (500-600 λέξεις).

Μονάδες 40

Πανελλαδικές εξετάσεις Ομογενών 2012